

Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki

**SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANU STUDIÓW
OBOWIĄZUJĄCEGO OD ROKU AKADEMICKIEGO 2024/2025**

NAZWA PRZEDMIOTU	Kognitywistyka muzyki
KIERUNEK <i>właściwe podkreślić</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>dyrygentura</u> ● <u>kompozycja i teoria muzyki</u> ● <u>muzyka i media</u>
SPECJALNOŚĆ <i>właściwe podkreślić</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>dyrygentura symfoniczno-operowa</u> (do wyboru) ● <u>kompozycja</u> (obowiązkowo) ● <u>teoria muzyki</u> (obowiązkowo) ● <u>muzyka w komunikacji medialnej</u> (obowiązkowo)
POZIOM STUDIÓW <i>właściwe podkreślić</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● licencjackie ● <u>magisterskie</u>
OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT:	
prof. dr hab. Violetta Kostka	
ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU:	
<p><i>Kognitywistyka muzyki to interdyscyplinarne pole wiedzy, w którym teoretycy muzyki, muzykolodzy, neuronaukowcy, psychologowie i inni badacze współpracują z sobą, aby poznać biologiczne i psychologiczne procesy związane z kreowaniem, wykonywaniem i odbiorem muzyki. Przyjmując założenie, że cała nasza wiedza pochodzi z doświadczenia rodzącego się na styku ciało-umysłu i środowiska z jego aspektami fizycznymi, społecznymi i kulturowymi, badacze ci próbują wyjaśnić jak i dlaczego muzyka tak intensywnie wpływa na ludzi na całym świecie.</i></p> <p><i>Adresowany do studentów drugiego poziomu studiów przedmiot o nazwie Kognitywistyka muzyki ma dwa cele. Pierwszym jest zapoznanie studentów z najnowszymi wynikami badań z tego zakresu, w większości pochodzącymi z publikacji anglojęzycznych, wydanych przez najlepsze wydawnictwa świata w ostatnich kilku latach (duża część tej literatury jest już w zbiorach bibliotecznych Akademii Muzycznej w Gdańsku). Drugim celem jest zachęcenie studentów do badania sytuacji, w których człowiek tworzy, wykonuje i odbiera muzykę poprzez organizowanie ankiet, formułowanie dłuższych opisów własnych przeżyć, przeprowadzanie wywiadów z osobami zaangażowanymi w uprawianie muzyki, a także podejmowanie prac magisterskich; na końcu cyklu wykładów wszystkie osoby zainteresowane tą dyscypliną otrzymają wskazówki, jak dalej rozwijać wybrane kognitywistyczno-muzyczne problemy.</i></p> <p><i>Na wykładach zostaną poruszone zagadnienia, które odpowiadają na pytania w rodzaju: co mówią o naszej muzykalności wyniki badań neurologicznych?, czy istnieją uniwersalia muzyczne?, co jest istotą „ucieleśnionego” poznania muzycznego?, jak pojmujemy czas utworu?, co wiadomo o pochodzeniu tonalności?, jak kognitywistyka tłumaczy gramatykę muzyczną?, na czym polega multimodalna wyobraźnia muzyczna?, dlaczego kojarzymy muzykę z emocjami a przy niektórych utworach tworzymy znaczenia muzyczne?, co dziś wiemy o kreatywności, w tym szczególnie o kreatywności muzycznej? Zaznaczyć trzeba, że dla osób czynnie uprawiających muzykę niektóre tematy mogą okazać się w jakimś stopniu znane, ale podczas zajęć zostaną one rozszerzone, pogłębione i usystematyzowane. Mimo wielu osiągnięć,</i></p>	

Kognitywistyka muzyki wciąż jest na etapie początkowym, dlatego wykładowca będzie dbał o to, by wypracowana w różnych środowiskach naukowych wiedza była z sobą jak najbardziej spójna i tworzyła zrozumiały system.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:

Wymagana jest podstawowa wiedza o muzyce, ale studenci powinni wykazywać zainteresowanie tym, co dzieje się z człowiekiem w sytuacji tworzenia, wykonywania i słuchania muzyki.

ZALECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:

Uprzednia lub równoległa nauka języka angielskiego.

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:

1. Ashley Richard, Renee Timmers (red.): *The Routledge Companion to Music Cognition*, London and New York: Routledge 2017.
2. Bogucki Marcin, Adrian Foltyn, Piotr Podlipniak, Piotr Przybysz, Hanna Winiszewska (red.): *Neuroestetyka muzyki*, Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk 2014.
3. Juslin Patrik N., Sloboda John A. (red.): *Handbook of Music and Emotion. Theory, Research, Applications*, Oxford: Oxford University Press 2010.
4. Koelsch Stefan: *Brain & Music*, Chichester: John Willey & Sons 2013.
5. Küssner Mats, Taruffi Liila, Floridou Georgia (red.): *Music and Mental Imagery*, London and New York: Routledge 2023.
6. Sloboda John A.: *Umysł muzyczny. Poznawcza psychologia muzyki*, Warszawa: Akademia Muzyczna im. F. Chopina 2002.

BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Zbikowski Lawrence: *Foundations of Musical Grammar*, Oxford: Oxford University Press 2017.
2. Cook Nicholas: *Music as Creative Practice*, Oxford: Oxford University Press 2018.
3. Egelman David, Brandt Anthony: *The Runaway Species*, Edinburgh: Canongate Books 2017.
4. Fauconnier Gilles, Mark Turner: *Jak myślimy. Mieszanie pojęciowe i ukryta złożoność umysłu*, tłum. Izabela Michalska, Warszawa: Biblioteka Kwartalnika Kronos 2019.
5. Goldberg Elkhonon: *Creativity. The Human Brain in the Age of Innovation*, Oxford: Oxford University Press 2018.
6. Kozak Mariusz: *Enacting Musical Time. The Bodily Experience of New Music*, Oxford: Oxford University Press 2020.
7. Lakoff George, Johnson Mark: *Metafory w naszym życiu*, Warszawa: Aletheia 2020.
8. Podlipniak Piotr: *Instynkt tonalny. Koncepcja ewolucyjnego pochodzenia tonalności muzycznej*, Poznań: UAM 2015.
9. Podlipniak Piotr: *Uniwersalia muzyczne*, Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk 2007.
10. Sloboda John A.: *Umysł muzyczny. Poznawcza psychologia muzyki*, Warszawa: Akademia Muzyczna im. F. Chopina 2002.
11. Zbikowski Lawrence: *Foundations of Musical Grammar*, Oxford: Oxford University Press 2017.
12. Zeki Semir: *Blaski i cienie pracy mózgu. O miłości, sztuce i pogoni za szczęściem*, Warszawa 2021.

EFEKTY UCZENIA SIĘ – WIEDZA:

1. Posiada szczegółową wiedzę umożliwiającą docieranie do niezbędnych informacji dotyczących kognitywistyki muzyki (książki, artykuły online), ich analizowanie i interpretowanie we właściwy sposób (K_W05).
2. Ma rozszerzoną wiedzę na temat piśmiennictwa dotyczącego kognitywistyki muzyki, zarówno w jej aspekcie historycznym, jak i współczesnym (K_W06).

EFEKTY UCZENIA SIĘ – UMIEJĘTNOŚCI:

1. Posiada umiejętności tworzenia rozbudowanych prac pisemnych oraz prezentacji słownych (także o charakterze multimedialnym) na temat związków ciało-umysłu z muzyką, wykazując przy tym zdolność formułowania własnych sądów i wyciągania trafnych wniosków (K_U04).

2. *Poprzez indywidualną pracę utrzymuje i poszerza swój warsztat naukowy w zakresie związków ciało-umysłu z muzyką i jest w stanie przeprowadzać własne badania, np. z perspektywy psychologicznej lub psychofizjologicznej (K_U05).*

EFEKTY UCZENIA SIĘ – KOMPETENCJE SPOŁECZNE:

1. *Inicjuje działania naukowe zmierzające do wyjaśniania relacji między kompozytorami, wykonawcami i odbiorcami a muzyką oraz podejmuje projekty o charakterze interdyscyplinarnym, głównie psychologiczno-muzycznym (K_K03).*
2. *Posiada umiejętność krytycznej oceny własnych działań naukowych oraz umie poddać takiej ocenie inne podobne przedsięwzięcia (K_K06).*

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	3
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć <i>właściwie podkreślić</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● wykład ● ćwiczenia ● seminarium 	sposób zaliczenia <i>właściwie podkreślić</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● E - egzamin ● ZO - zaliczenie z oceną ● Z - zaliczenie bez oceny

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Bloki tematyczne:

1. *Historia badań empirycznych kognitywnej muzykologii (Haumann).*
2. *Jak człowiek przetwarza muzykę? Uniwersalia muzyczne i empiryczne badania zmierzające do ich ustalenia (Ashley, Timmers; Podlipniak; Bogucki, Foltyn, Podlipniak, Przybysz, Winiszewska).*
3. *Wyniki neurologicznych badań muzycznych (Koelsch; Ashley, Timmers; Goldberg).*
4. *Muzyka a czas; kwestie rytmu i akcentu (Godøy; Kozak).*
5. *Melodia, harmonia i pochodzenie tonalności (Ashley, Timmers; Podlipniak).*
6. *Kognitywna gramatyka muzyczna – pojęcia muzyczne oraz forma i funkcja jednostek muzycznych (Zbikowski).*
7. *Muzyka i emocje; podstawowe kategorie (Juslin, Sloboda; Taruffi, Koelsch).*
8. *Multimodalna wyobraźnia muzyczna (Cook; Küssner, Taruffi, Floridou).*
9. *Myślenie a znaczenia muzyczne: metafory i mieszaniny pojęciowe; wszechobecność multimediów z muzyką i złożoność ich rozumienia (Lakoff, Johnson; Fauconnier, Turner; Zbikowski).*
10. *Kreatywność ludzka generalnie i kreatywność muzyczna; obalenie mitów o kompozytorach (Goldberg; Egelman, Brandt; Cook).*

METODY DYDAKTYCZNE:

1. *Wykłady.*
2. *Slajdy z najważniejszymi treściami tematu i odpowiednimi zdjęciami.*
3. *Przykłady dźwiękowe (CD, DVD, online).*
4. *Rozmowy pedagoga ze studentami na interesujące ich zagadnienia.*

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Zaliczenie na podstawie omówienia przez studenta wybranego przez siebie problemu.